Türk Dünyası
Tarih
Kültür Dergisi
Sayı #466 Fiyat ₺200.00
Kasım 2025
Cilt: 78
Aylık Süreli Yayın
Issn: 1305-9769
Modem: 112483
9 771305 976901
TÜRK DÜNYASI ARAŞTIRMALARI VAKFI

10 Kasım 1953
Atatürk'ün Naaşının Anıtkabir'e Nakli

10 Kasım 1953 tarihinde düzenlenen Atatürk'ün ebedi istirahatgâhına nakil töreni, Türk milletinin yas ve minnet duygularının ortak bir ifadesi olduğu kadar, Anıtkabir'i yalnızca bir anıtmezar değil, Cumhuriyet'in ideallerini ve ulusal hafızayı somutlaştıran bir mekân olarak tarihe kazımıştır.

Doç. Dr. Işıl Tuna Pınar

Bahtiyar Vahapzade'nin Eserlerinde Lirik Felsefi Üslup
Prof. Dr. Tofik Abdülhasanlı
Doç. Dr. Gülnare Rızayeva

Chester Anlaşması
M. Kemal Sallı

TDT 12. Zirve: Türk İş Birliğinden Türk Dünyası Entegrasyonuna Giden Süreç
Prof. Dr. Mehmet Yüce

Kapak Kasim 202501.indd 1 24.10.2025 16:08:53

Millet Cevherleri / 10

İ. Hakkı'nın "Millet" gazetesindeki yazıları, Kırım Tatar halkının kültürel dirilişine yön veren eşsiz bir kaynaktır. Bu metinler, ilk bakışta kadim harabelerin dağınık tanıtımları gibi görünse de, aslında titizlikle toplanması ve restore edilmesi gereken kutsal taşlardır. Onlar, yitirilmiş millî bütünlüğü yeniden örmek, millî kimliği canlandırmak ve halkın yok olmaktan kurtulması için hayatî önem taşıyan, gelenekler üzerine bina edilmiş yenilenmiş bir millî şuurun sağlam temelini oluşturmaktadır.

Dr. Tahir Nureddinoğlu Kerim*

İsmail Hakkı (1876-1938)

1917-1920 dönemindeki Kırım millî kurtuluş hareketinin merkezî yayın organı olan "Millet" gazetesinde yayımlanan ve siz değerli okuyucularımızla paylaştığımız metinler, Arap alfabesinden Latin harflerine aktarılmış ve yüz yılı aşkın bir sürenin ardından ilk kez Türkiye Türkçesine çevrilerek yayımlanmaktadır. "Millet Cevherleri" başlıklı ansiklopedik serimizin bu bölümü, Kırım Tatar aydınlanma mücadelesine önemli katkılar sağlayan İsmail Hakkı'ya ve onun 1917 yılında yayımlanan *"Kırım Tatarının Cehaletten Kurtuluşu Nasıl Sağlanmalı?"* ile *"Kırım Şeriat Mahkemesi'ne Sunulan Elifba Münasebetiyle Birkaç Söz"* adlı makalelerinden oluşmaktadır.

İsmail Hakkı'nın hayatı, eğitim reformları ve trajik sonu, taşıdığı önemi ortaya koymaktadır. Kırım Tatar halkının aydınlanma mücadelesine ömrünü vakfeden İsmail Hakkı, döneminin müstesna bir eğitimcisi ve fikir insanıydı. Temel eğitimini Bahçesaray'daki Türk-İslam dünyasının en köklü eğitim kurumlarından biri olan "Zincirli" Medresesi'nde almıştır. Bu medrese, 1500 yılında Kırım Hanı I. Mengli Giray tarafından tesis edilmiştir. İ. Hakkı'nın çağdaşları ve "Zincirli" Medresesi'nin yetiştirdiği tanınmış simalar arasında Habibullah Kerem, Hüseyin Şamil Tohtargazı, Abdullah Özenbaşlı, Ablâkim Hilmî, Yakup Şakir-Ali, Cemil ve Yakup Kermençikli kardeşler, Mehmet Nüzhet ve Mithat Refatov gibi yetkin Kırım Tatar bilim insanları, edebiyatçılar ve eğitimciler bulunmaktadır. Bu isimlerden bazılarını, "Millet Cevherleri" adlı makale dizimizin önceki bölümlerinde tanıtmıştık.

Zincirli Medresesi'nin eğitim kalitesi, İsmail Hakkı'nın uluslararası düzeydeki etkisini açıkça göstermektedir. Bahçesaray medresesinde verilen eğitimin kalitesini şu tarihî gerçek göstermektedir. 1910 yılında İsmail Hakkı'ya, Buhara Emiri Alim Han'a bizzat Kırım Tatarca öğretme şerefi bahşedilmiştir. Kırım'ın Livadya bölgesinde dinlenmekte olan Emir, bu amaçla hocayı özel olarak davet etmiştir.

Eğitim alanındaki başarılarının ötesinde, İ. Hakkı'nın reformcu kimliği ve kültürel katkıları, onun mirasını daha da zenginleştirmiştir. O, her şeyden önce bir münevver ve Kırım Tatarca eğitim materyallerinin daha kolay öğrenilebilmesi amacıyla Arap alfabesini ıslah eden bir reformcu olarak tanınır. İsmail Gaspıralı'nın takipçilerinden biri olarak, ses temelli öğrenime dayalı ders kitaplarının da yazarıdır. Ayrıca, onun hayatı boyunca, Türkiye'de eğitim almış eşi Hatice İbrahimkızı ile birlikte, yaklaşık 40 yıl boyunca Dereköy'deki ilerici bir okulda öğretmenlik yaptığı ve ardından müdürlük görevini üstlendiği bilinmektedir. Bu okulda 1904 gibi erken bir tarihte, kız ve erkek

Tahir Kerim_Kasim.indd 12 21.10.2025 15:17:41

öğrencilerin bir arada eğitim görmesi, o dönemin Müslüman toplumu için büyük bir yenilik olarak kabul edilmekteydi. Okulun müfredatında dinî derslerin yanı sıra, coğrafya, tarih, tabiat bilgisi ve matematik gibi seküler (dünyevi) dersler de yer alıyordu.

Dereköy'ün kültürel ve ekonomik önemini anlamak, İ. Hakkı'nın eğitim reformlarının etkisini daha iyi kavramamızı sağlar. Dönemin şartlarına göre Dereköy kültürel ve ekonomik açıdan en büyük, en varlıklı ve en gelişmiş köylerden biri olarak kabul edilmekteydi. Kırım'ın güney sahilinde, Yalta şehri yakınlarında konumlanan bu köy, aynı zamanda hayırseverlik ve himaye faaliyetleriyle de öne çıkmaktaydı. Bu durum, yerel halkın vatanseverliği ve refah düzeyiyle doğrudan ilişkiliydi. Ancak Sovyet döneminde bu zenginlik ve toplumsal yapı, köydeki birçok ailenin "kulak" (Sovyetler Birliği'nde 'sınıf düşmanı' ilân edilerek mülkleri kamulaştırılan varlıklı köylüler) ilân edilerek mülklerine el konulmasına yol açmıştır.

İsmail Hakkı, Dereköy Mektebi'nin Hocaları ve Talebeleri ile 1904

İ. Hakkı'nın entelektüel mirasının yanı sıra, onun trajik sonu, dönemin siyasî baskılarının acı bir yansımasıdır. O, kamuoyunu etkileyen aktif bir şahsiyet olmasının yanı sıra, diğer Kırım Tatar millî entelektüel seçkinler gibi 1938 yılında Stalinist baskılara maruz kalmış ve infaz edilmiştir. Günümüzde dedesiyle adaş olan torunu, NKVD arşivlerindeki kendi dedesinin iddianamelerini ve sorgu tutanaklarını inceleyerek, onun tutuklanma ve infaz sürecine dair ilginç ayrıntılar aktarmaktadır.

Bu trajik sonun ardındaki olaylardan biri, İ. Hakkı'nın uluslararası bağlantılarının yanlış yorumlanmasıdır. Mesela, dedesinin yaşamından dikkat çekici bilgiler sunar. Elde ettiği verilere göre, 1930 (?) yılının yaz aylarında Japonya'nın Moskova Büyükelçiliği sekreteri bir çalışma ziyareti için Yalta'ya gelmiştir. Diğer konuların yanı sıra, okullardaki Kırım Tatar dilinin öğretim düzeyi ve yöntemleri ile Kırım Tatarlarının yaşam biçimi ilgisini çekmekteydi. Yalta Doğu Müzesi Müdürü, Türkolog ve Arabist Yakup Kemal, Japon temsilciye, Dereköy'deki öğretmen İ. Hakkı'ya başvurmasını tavsiye etmiş ve okula kadar eşlik etmiştir.

Tanışmalarının ardından, Japon temsilcinin Kırım Tatar kültürüne duyduğu derin ilgiyi görerek, öğretmen onu evine davet etti. Sohbet sırasında misafirine kendi zengin kütüphanesini ve aile fotoğraflarını tanıttı, aralarında kendi kartviziti de vardı. Görüşmenin sonunda Japon temsilci kartvizit alışverişi yapmayı teklif etti. Böylece görüşmeleri sona erdi. Ancak birkaç yıl sonra, Sovyet-Japon diplomatik krizi döneminde Moskova'daki Japon diplomatı gözaltına alındığında, üzerinde İ. Hakkı'nın kartviziti bulunması, onun hakkında soruşturma ve takibat başlatılmasının temel nedenlerinden biri haline gelmiştir.

Bu bağlamda, İ. Hakkı'nın "*Millet*" gazetesinde yayımlanan yazıları, onun fikirlerini ve Kırım Tatar halkının mücadelesini anlamak için eşsiz bir kaynaktır. Millet gazetesinde tarafımızdan tespit edilen materyaller, tartışmasız bir tarihî değere sahiptir. Henüz yeterince tanınmayan ve Kırım Tatar kültürel dirilişine neden olan şahsiyetlerden biri olarak İ. Hakkı'nın biyografik bilgilerini önemli ölçüde tamamlamaktadır. Söz konusu bu eski yayınlar, Kırım Müslümanlarının yitirilmiş millî bütünlük dokusunu yeniden inşa etme imkânı sunmaktadır.

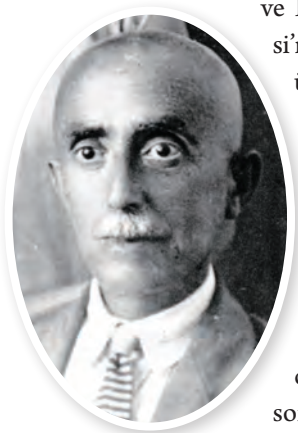
Sonuç olarak, bu metinler, Kırım Tatar halkının millî kimliğini yeniden canlandırmak için bir temel oluşturur. Her ne kadar bu metinler ilk bakışta kadim harabelere benzeyen dağınık fragmanlar gibi görünse de, aslında onlar, artık titizlikle toplanması ve restore edilmesi gereken kutsal taşlardır. Zira bu taşlar, millî gelenekler ve inançlar üzerine bina edilmiş, yeni bir yapının inşası için sağlam bir temel oluşturmaktadır. Bu yapı ise, halkın yok olmaktan kurtulması için hayatî önem taşıyan, yenilenmiş bir millî şuurdan başkası değildir.

Tahir Kerim_Kasim.indd 13 21.10.2025 15:17:42

(X)
İSMAİL HAKKI
(1876-1938)

Kırım'da ve yurt dışında millî eğitimcilik ve toplumsal faaliyetleriyle tanınan İsmail Arif-Mehmetoğlu Hakkı, 1876 yılında Bağçasaray'da doğdu. Temel eğitimini "Zincirli" medresesinde aldı ve ömrünü Dereköy okulunda öğretmenlik yaparak geçirdi. Kırım'ın ilerici eğitimcileri Yahya Bayburtlu ve Şevki Bektöre ile birlikte Kırım Tatarı ilkokullarında okutulan Arap alfabesini kolaylaştırma üzerinde çalıştı ve 1917 yılında "Tedrici ve Savti-i Yeni Elifba" adlı ders kitabını yayımladı. Diğer kaynaklara göre, 1931 yılında Ahtem Vahidov ile birlikte "Yaş yapıcılar" adlı ilkokullara yönelik bir çalışma kitabı da çıkardı.

"Millî Hürriyet" döneminde I. Kırım Tatar Demokratik Kurultayı'nın (1917) delegesi oldu ve Kırım Şeriat Mahkemesi'nin Eğitim şubesinin üyesi olarak görev yaptı. Bu kurumun öncülüğünde Akmescit'te (Simferopol) düzenlenen "Bütün Kırım Öğretmenleri Kursları"nda "Elifbe ve Okuma" yöntemleri üzerine dersler verdi. 1920'lerin sonlarında dil ve öğretmenler konferanslarında eğitim ve terbiye konularında konuşmalar yaptı.

İsmail Hakkı

1938 yılı, 14 Şubat'ta Sovyet hükümetine "karşı" çıktığı için tutuklandı ve 7 Ekim'de kurşuna dizildi.

İsmail Hakkı'nın faaliyetleri hakkında daha fazla bilgi edinmek için çağdaşları İ. Gaspralı'nın gazetelerdeki haberleri C. Seydahmet (Kırımer), H. Ayvazov, Yu. Temirkaya ve A. Barin'in anıları; öğrencisi ve meslektaşı İ. Hakkı'nın açıklamaları; araştırmacılar İ. Kerimov, D. Ursu, V. Gankeviç ve S. Bekirov'un bilimsel çalışmalarına başvurulmalıdır.

İsmail Hakkı kartviziti

KIRIM TATARININ CEHALETTEN KURTULUŞU NASIL SAĞLANMALI?

Millet. 1917. No. 112. 23 Kasım.

İlköğretim örnek okullarında zorunlu ve ücretsiz olması konusunda Eğitim Şubesi tarafından düzenlenip kabul edilen ve gazeteler aracılığıyla duyurulan geçici ilköğretim kanununu incelemek istiyoruz.

İlköğretim genel kurulu hakkındaki görüşlerimizi daha sonra dile getirmek üzere, bugün için en önemli gördüğümüz bir madde hakkında birkaç söz söylemeyi uygun bulduk.

Eğitim Şubesi'nin örnek ve cemaat okulları açıldı ve açılmaya devam ediyor. İlköğretim programları da basılıp yayımlandı. Elhamdülillah, eğitim işleri yoluna girdi derken, sağdan soldan acı feryatlar duyulmaya başladı. Hürriyetten yararlanamayacağız diye ağlıyorlar.

Bazı köylerde ve cemaat okullarında yoksul çocukların kabul edilmediği duyuluyor. Ve "On beş yaşında diye oğlumu okula almadılar" gibi pek çok şikâyet işitiliyor.

Bu konuda Eğitim Şubesi'nin kararı ve emri bilinmiyor. Ancak, Avrupa ilköğretim programları gözden geçirilecek olursa, yine de eksiklikleri görülür. Genel ilköğretim okullarında eğitim dönemlere ayrılmıştır. İlköğretim dönemi yedi ve sekiz yaşındaki çocuklara özgüdür. Orta dönem, dokuz ve on yaşındaki çocuklara; üst dönem ise on bir ve on iki yaşındaki çocuklara ayrılmıştır. Beş-altı yaşındaki çocukların sayısı yirmiyi aşan yerlerde bir çocuk sınıfı açılır. Bu maddeye göre, ilköğretim kanunu yedi yaşı başlangıç, on dört yaşı bitiş olarak kabul ediyor.

Yedi yaşı başlangıç olarak kabul etmek isabet olur. Çünkü o yaştan önce çocukların eğitime yönlendirilmesinin fayda yerine zarar doğuracağı tıbben kanıtlanmıştır.

Ancak burada, Kırım Tatarlarının mevcut durumuna bakarak eleştiriye değer gördüğümüz, daha doğrusu dikkate sunmak istediğimiz önemli bir nokta vardır.

Bugün herkes gibi Eğitim Şubesi'nin de bildiği üzere, Kırım'da, özellikle Müslümanlar arasında okuma yazma bilmeyen halk bilenlerden katbekat çoktur.

Tahir Kerim_Kasim.indd 14 21.10.2025 15:17:42

Saygıdeğer Eğitim Şubesi'nden rica ediyoruz ki, çocuklara okul kapıları her zaman açık olsun. Gerçi on sekiz, yirmi yaşlarına gelmiş ve hayata atılmak zorunda kalmış insanları okula yerleştirip eğitmek, son derece zor, hatta imkânsız gibidir. (Otuz yaşından sonra eğitime başlayarak bilim ve maarif tahsilinde başarılı olmuş kişiler yok değilse de, nadirdir). Fakat, on dört ve on beş yaşında olup henüz eğitim görmemiş çocuklarımızı ilköğretim okullarına kabul etmemek suretiyle yine cehalet karanlığında bırakmanın ne anlama geldiğini anlamıyoruz. Bugün emin olabiliriz ki, on dört ve on beş yaşlarında henüz alfabeyi bilmeyen vatan evlatları sanıldığından çoktur...

İlköğretimin ilk dönemi yedi-sekiz yaşındaki çocuklara özgü olunca, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15 yaşında olup hiç eğitim görmedikleri için cahiller ordusunu artırmaya aday olan yedi senelik vatan evladı yine eğitim nimetinden mahrumiyete mahkûm olacaktır ki, bu da bugün ilerlemeye doğru yürümek istediğimiz amacı yedi sene daha geciktirmek gibi büyük bir zarara yol açacaktır.

Bizim görüşümüz mademki bugün Kırım Tatarlarını cehaletten kurtarmak, bütün vatan evlâtlarını ve millet fertlerini okur yazar hale getirmek için zorunlu eğitim usulünü kabul ediyor ve uyguluyoruz. Bunu henüz eğitim görmemiş olanlara da teşmil etmek zorunludur.

Bizim fikir ve görüşümüze göre, mademki bugün Kırım Tatarlarını cehaletten kurtarmak, bütün vatan evlâtlarını ve millet fertlerini okur yazar hale getirmek için zorunlu eğitim usulünü kabul ve uyguluyoruz. Bunu henüz eğitim görmemiş olanlara da teşmil etmek zorunludur.

Eğer bu zorunluluğu on beş yaşına kadar olan evlâdımıza teşmil edecek olursak, cehalete karşı yedi sene evvel zafer kazanmış oluruz.

Bu zaferi sağlamak için ilköğretim kanununun "tatbik tarihinden itibaren ilköğretimin ilk döneminin başlangıcı yedi yaştan on beş yaş nihayetine kadardır. Her sene birer yaş indirilmek üzere nihayet yedi seneye indirilecektir. Bu hesaba göre üst döneme de öğrenci kabul edilir" şeklinde veya bu amacı sağlamak üzere başka bir ifadeyle ek bir madde ilave etmek yeterlidir.

Eğer değerli ve kutsal eğitim şubesi, bu yönü dikkate alır ve gereğini yapmak için himmet gösterirse, sevgili vatanımız olan Kırım'dan cehaletin bir an evvel kaldırılmasına pek büyük bir hizmet etmiş olacaktır.

İsmail Hakkı ve Dereköy Medresesi'nin Hocaları – 20. Yüzyıl

Dereköyü'nün Sakinleri 1897

Tahir Kerim_Kasim.indd 15 21.10.2025 15:17:42

KIRIM ŞERİAT MAHKEMESİNE SUNULAN ELİFBA MÜNASEBETİYLE BİRKAÇ SÖZ

Millet. 1917. Sayı 16. 19 Temmuz.

İlkokullarda okutulan dersler arasında en temel ve en önemli olanın, alfabe olduğu tartışmasızdır. Zira her türlü öğrenim, okumaya dayanır; okuma alfabe ile başlar. Bu nedenle, ilkokul eğitimini geliştirmek için öncelikle üzerinde durulması gereken mesele, alfabenin öğretimini kolaylaştırmaktır.

Bu görevi kim üstlenecek? Elbette öğretmenler! Çünkü bu konuda ömürlerini harcayan, emek sarf eden kişiler öğretmenlerdir. Bilindiği üzere, herhangi bir şey ilk ortaya çıktığında genellikle basit, yüzeysel ya da kullanımı zor olur. Bunu zamanla düzelten, mükemmelleştiren ve kolaylaştıran ise hayat ve tecrübedir. Dolayısıyla, eğitim dünyasının kapısı niteliğindeki alfabenin öğretimini kolaylaştırma meselesi, yalnızca bu alanda tecrübe edinmiş öğretmenlere aittir.

Ben de on sekiz yıllık öğretmenlik tecrübemle, alfabe öğretimi konusunda pek çok deneyim elde ettim ve çeşitli zorluklarla karşılaştım. Ancak hiçbir zaman bu zorluklara boyun eğmedim. Karşılaştığım her engeli aşmanın yollarını aradım. Elde ettiğim ve duyduğum kolaylıkları bir deftere not ettim. Böylece etkili bir yöntem geliştirdim. Bu yöntemi uygulamada hayata geçirdim ve büyük başarılar elde ettim.

Nihayet, "Hürriyet devri"nin gelmesiyle birlikte, Kırım Tatar halkının eğitim alanındaki ihtiyaçlarını karşılamak için önemli bir adım atıldı. 25 Mart 1917 tarihinde toplanan Genel Meclis'te milletin arzu ve iradesine uygun olarak kurulan Kırım Şeriat Mahkemesi'nin Maarif Şubesi tarafından tüm Kırım öğretmenlerine yönelik düzenlenen kursta, "Elifba ve Kıraat" derslerinin öğretim yöntemleri üzerine dersler verme görevi, haddim olmamakla birlikte, Maarif Şubesi'nin bir üyesi olarak bana tevdi edildi. Görevimi ifa ederken, fırsattan yararlanarak alfabe konusunda geliştirdiğim kolaylıkları sevgili meslektaşlarımın eleştiri ve incelemelerine sundum. Onlar tarafından yöntemim beğenildi ve başarılarım takdir edildi.

Bu takdir ve teşviklerin sonucunda, geliştirdiğim alfabe çalışmasını resmi olarak sunma imkânı buldum. İşte bu sevinç, bu başarılar ve takdirler neticesinde, Kırım Şeriat Mahkemesi'nin Maarif Şubesi'ne sunduğum "Elifba"yı ortaya çıkardım. 1917-1918 eğitim-öğretim yılı için kabul

Dereköyü'nün bir mahalle sakinleri 1886

Tahir Kerim_Kasim.indd 16 21.10.2025 15:17:43

edilecek programın belki geçerli olacağı umuduyla, oldukça acele bir şekilde hazırlandığından, meslektaşlarımın "Elifba"da tespit edeceği kusurların hoşgörüyle karşılamalarını ve eğer basılmasına karar verilirse, ikinci baskıya kadar bana bildirilmelerini rica ederim.

"Elifba"nın Düzeni ve Öğretimi Hakkında

"Tedrici ve Sesli Yeni Elifba" adıyla yayımladığım bu kitapta en çok dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır: Şimdiye kadar dört farklı şekilde yazıldığına inanılan harflerin iki şekle, iki şekilde yazıldığı düşünülen harflerin ise tek bir şekle indirgenmesidir. Ayrıca, dilimizde ismi olup cismi bulunmayan "u" (ئۇ) ve "o" (ئو) harflerine özel şekiller kabul edilerek, zavallı "vav" (و) harfinin dört farklı yazım kuralının yükünden kurtarılmasıdır. Bunun dışında pek çok kolaylaştırma yapılmıştır ki, bunları "Yeni Elifba"nın kendisi gösterecektir.

Dikkatle incelendiğinde, "Yeni Elifba"da şimdiye kadar kullandığımız orta harfler ve son harfler terk edilerek, yalnızca "baş harf" ve "yalnız harf" olarak adlandırdığımız şekiller korunmuştur. Orta harflerin görevi baş harflere, son harflerin görevi ise yalnız harflere devredilmiştir. İki şekille öğretim yapmanın ve böylece çocuklara okuma-yazma öğretmenin mümkün olup olmadığı, "Yeni Elifba"da her harften sonra verilen örneklerin yazılışına dikkatle bakıldığında hemen anlaşılır ve şimdiye kadar harcanan emeklerin boşa gittiği ortaya çıkar.

"Yeni Elifba"nın yöntemi, kendisi gibi yeni bir kalıba dökülmüştür. Okullarımızda şimdiye kadar kullanılan elifbalarda yer alan "baş harf", "orta harf", "son harf" ve "yalnız harf" ifadeleri tamamen terk edilerek, bunların yerine "küçük harf" ve "büyük harf" terimleri kullanılacaktır. Küçük harfler kelimenin başında ve ortasında, büyük harfler ise kelimenin sonunda yazılır şekilde öğretilecektir. "Dal, ra, ze, je, vav" gibi tek şekilli harflerin ise bu terimlere ihtiyacı yoktur; bunlar kelimelerin her yerinde yazılabilir.

Bilindiği üzere, yazım harfleri bazen kendi başına, bazen de üstündeki harflerle birlikte okunur. Harfin kendi başına okunduğu duruma "müstakil okunur", üstündeki harfle birlikte okunduğu duruma ise "gayr-i müstakil okunur" terimleri kullanılacaktır. Bu terimlerin öğretim sürecinde gerekli olacağını öğretmen arkadaşlarıma özellikle hatırlatırım.

Ayrıca, modern eğitim yöntemlerine uygun olarak, okullarda en son sistem olarak cümlelerden kelimelere, kelimelerden hecelere, hecelerden seslere geçiş yöntemi benimsenmelidir. "Yeni Elifba" da bu yönteme uygun olarak hazırlanmıştır. Bu nedenle, çocuklara cümleleri kelimelere, kelimeleri hecelere, heceleri seslere ayırma alıştırması kazandırılmadan "Yeni Elifba" ile öğretime başlanmamalıdır. Ve minallahi-t-tevfiq.

Maarif Şubesi Üyesi,
Dereköy Öğretmeni.

dipnot

* Bağımsız Araştırmacı, Kırım, Simferopol; e-posta: tairkerimoff@gmail.com

Akki, İ. (2006). Öğretmenin Kaderi veya Vizit Kartının Hikâyesi (İsmail Akki'nin 130. Doğum Yılına İthafen). Kırım'ın Sesi, 27 Ekim. (Rusça)

Bekirov, S. (2016). Tanınmış Kırım Tatar Pedagodu ve Toplum Önderi Akki İsmail'in Biyografisine İlişkin Arşiv Verileri. Kırım Tatar Filolojisi, Tarihi ve Kültürü Sorunları, (2), s. 136–141. (Rusça)

Kerimov, İ. (1999). Gasprinskiy'nin "Canlı" Tarihi (1883–1914). Akmescit: Tarpan. 408 s., s. 189. (Kırım Türkçesi)

Kerimov, İ. (2019). Kırım'ın Tarih Yazarı, Şair ve Folklor Uzmanı Abduraman Bari (1897–1970). Kırım'ın Sesi, (38), 20 Eylül. (Rusça)

Kırım Tatar Kültürünün Önde Gelen İsimleri (1921–1944): Biyobibliyografik Sözlük. (1999). Baş Editör ve Derleyen: D.P. Ursu. Simferopol: Dolia. 240 s., s. 26–27. (Rusça)

Öğretmenler: Biyobibliyografik Rehber. (2015). Hazırlayanlar: L. Haybullayeva, Z. İslamova. Akmescit: "İ. Gasprinskiy Adına Mediyamerkez". 288 s., s. 41–43. (Kırım Türkçesi)

Temirkaya, Y. (1993). Halk Öğretmeni (Deneme). Yıldız, (4), s. 198–207. (Kırım Türkçesi)

Tahir Kerim_Kasim.indd 17 21.10.2025 15:17:43